

MARCUSJAAR B-2020-2021
ZONDAG: Tijd door het jaar 2
DATUM: 17 januari 2021

Evangelie: Joh 1,35-42

Uit het heilig evangelie van onze heer Jezus Christus volgens Johannes

- ³⁵ In die tijd stond Johannes daar; met twee van zijn leerlingen.
³⁶ Hij richtte zijn blik op Jezus, die daar langskwam, en zei:
 `Daar is het lam van God.'
³⁷ De twee leerlingen gaven gehoor aan zijn woord en volgden Jezus.
³⁸ Jezus keerde zich om, zag dat ze Hem volgden en sprak hen aan:
 `Zoeken jullie iets?'
 Ze zeiden: `Rabbi (dat betekent: meester), waar houdt U uw verblijf?'
³⁹ Hij antwoordde: `Kom mee en je zult het zien.'
 Ze gingen mee, en zagen waar Hij zijn verblijf hield.
 En ze verbleven die dag bij Hem.
 Het was ongeveer het tiende uur.
⁴⁰ Andreas, de broer van Simon Petrus, was een van die twee
 die naar Johannes hadden geluisterd en Jezus waren gevolgd.
⁴¹ De eerste die hij ging opzoeken was zijn broer Simon.
 `We hebben de Messias gevonden!' zei hij. (Messias betekent: gezalfde.)
⁴² Daarop bracht hij hem bij Jezus.
 Jezus richtte zijn blik op hem en zei:
 `Jij bent Simon, de zoon van Johannes;
 voortaan zul je Kefas heten.' (Dat betekent: rots).

KBS Willibrord 1995

- 1) Het evangelie van deze zondag is een roepingenverhaal. Johannes vertelt op zijn manier de roeping van Andreas en Petrus.
- 2) Het is Johannes de Doper die de bemiddelingsrol speelt en de twee naar Jezus stuurt. Die twee gaan Jezus achterna en worden zo al *letterlijk* zijn 'volgelingen'.
- 3) *'Daar is het Lam'* (v. 36):
"De Doper noemt Jezus "het Lam Gods". Hiermee wordt een heel bepaalde opvatting over de Messias duidelijk. Jezus is niet de politieke messias, die het grootste deel van het volk en zijn leiders verwachtte. Hij komt niet in macht en majesteit. Hij gaat de weg van de dienst aan het volk, waarbij hij de vernederingen op zich neemt. Jezus is de dienaar van Jahweh. Hij neemt de zonde, het lijden en de dood op zich (v. 30). Het offer heeft in zijn leven een centrale plaats. Het feit dat Johannes dit zegt over Jezus, maakt dat de twee leerlingen Jezus achterna gaan. De Doper riskeert zijn eigen leerlingen kwijt te raken, maar dit weerhoudt hem er niet van over Jezus te getuigen" (*F. Peerlinck, p. 28).

+

“Alleen de Doper herkent Hem: ‘Zie’, zegt hij, ‘daar is het lam van God’ (ook al in 1,29). Een Messias-Lam dus? Lammeren triomferen niet, ze laten zich gewillig leiden. Een van de profeten – Jesaja – had het eeuwen tevoren aarzelend vermoed: ‘Dit lam zou ter slachtbank worden geleid.’ Dus toch geen triomfantelijke entree, maar een stille gang naar de plaats des doods. En lam, zo voorvoelde Jesaja nog, dat de ‘zonden van de wereld zou wegdragen op zijn rug’. Hij zou Gods Dienaar heten, Gods kind en Knecht tegelijk, beladen met het kwaad van die ontelbare verloren gelopen lammeren, ons aller kwaad. Dat zegt de Doper in één enkele zin: ‘Daar is het Lam van God’ (*G. Danneels, p. 23).

4) De twee leerlingen gaan Jezus achterna:

“Het getuigenis van Johannes de Doper over Jezus heeft de twee leerlingen zo aangesproken dat zij verlangen hem verder te leren kennen. Ze verlaten Johannes en gaan Jezus achterna. Dit achternagaan laat zich historisch letterlijk verstaan. Het heeft tegelijk een diepere betekenis: de twee jonge mensen worden volgelingen van Jezus (v. 37). Bij de rabbijnen bestond de gewoonte dat de leerlingen de meester volgden waar hij ging. Zij leerden van zijn onderricht en prediking. Ze bleven twee (2) à vijf (5) jaar bij hun meester, waarna ze hun eigen weg gingen en school vormden. De twee Johannesleerlingen stellen zich in deze traditie. Toch is er een duidelijk onderscheid tussen de leerlingen van de rabbijnen en de volgelingen van Jezus aan te wijzen. De leerlingen van Jezus zullen hun hele leven bij hem blijven. Ze voelen zich niet alleen verbonden met de leer van Jezus, maar met zijn hele leven. Hun leven heeft onafhankelijk van Jezus helemaal geen zin” (*F. Peerlinck, pag. 28-29).

5) “Wat **zoeken** jullie?” (v. 38) (of ‘wat verlangt ge?’)

*“Wat zoeken jullie?”, zo luiden de allereerste woorden in het Johannesevangelie. Jezus begint met te peilen naar de diepe vragen die leven in elk mensenhart. Zo ook zijn bijna-laatste woorden in dit evangelie, meer persoonlijk, tot Maria Magdalena: ‘Wie zoek je?’ (Joh 20,15). **Zoeken en vinden is een belangrijke thematiek in dit evangelie**” (*P. Kevers, p. 78).*

6) De wedervraag van de leerlingen in v. 38: ‘Meester, waar verblijft U?’

“De leerlingen antwoorden met een verdere vraag: “Rabbi, waar verblijft ge?” (v. 38). De evangelist vertaalt het Hebreeuwse woord ‘rabbi’ in het Grieks door ‘meester’. Hij verklaart de joodse werkelijkheid nader, en wekt de verdere interesse van zijn lezers. Toegepast op Jezus geeft de titel blijk van een zekere dubbelzinnigheid, in zover hij de identiteit van Jezus openbaart, maar ook verbergt. In onze tijd laat de titel zich het beste vertalen door ‘mijnheer’” (*F. Peerlinck, p. 29).

+

“Hun antwoord klinkt heel onbeholpen: ‘Rabbi, waar houdt U uw verblijf?’ (1,38). Je zou denken dat ze wel iets zinnigers konden bedenken dan te vragen naar het adres van de Messias. Iets over Jezus zelf bijvoorbeeld, niet over zijn huis. Maar Jezus geeft die informatie niet, Hij zegt gewoon: ‘Kom mee en je zult het zien’ (1,39). Roeping steunt nooit op informatie, op folders, op een boek of internet; je moet een stap zetten en gaan kijken waar Jezus woont en een tijd bij hem blijven” (*G. Danneels, p. 25).

7) Jezus nodigt hen uit bij hem thuis te komen (v. 39).

“Jezus gaat op de vraag van de twee jonge mensen in, en nodigt hen bij hem thuis uit (v. 39). Ze zijn genodigd verder te gaan op de weg van de navolging. Het feit dat de twee leerlingen met Jezus naar huis meegaan, wekt de vraag of hetgeen zij zoeken zich onderweg niet laat vinden? De leerlingen zien waar Jezus thuis is en ze blijven die dag bij hem. De zin heeft een diepere betekenis: ze leren Jezus kennen die “thuis is in de dingen van de Vader” (*F. Peerlinck, pag. 29).

+ *“Het komt er in het vierde evangelie inderdaad op aan, te ontdekken dat Jezus ‘thuis’ is bij de Vader. Om dat te ontdekken, moet je Jezus navolgen en hem leren ‘zien’ met de ogen van het geloof. Dat doen de leerlingen, en dan is voor hen het ‘tiende uur’ aangebroken. Je kunt dit letterlijk verstaan: het gebeurt rond vier uur in de namiddag. **Maar het getal tien is ook een symbool dat duidt op volheid.** In zekere zin zijn de twee leerlingen al ter bestemming gekomen” (*P. Kevers, pag. 78).*

+ *“Johannes voegt er nog aan toe dat het omstreeks het ‘tiende uur’ was (v. 39). Nemen we deze verdere tijdsbepaling voor een historische reminiscentie van de evangelist, dan vond het onderhoud plaats rond vier uur in de namiddag. Aangezien het rond 6.00 uur in Palestina reeds donker wordt, is het mogelijk dat de leerlingen ook de nacht bij Jezus doorbrachten. Het getal ‘tien’ kan ook een **symbolische** betekenis hebben. **Het Oude Testament stelt ‘tien’ gelijk met volmaakt, uiteindelijk, laatst, eschatologisch.** Dan zou het tiende uur wijzen op het vinden van Jezus als de Messias” (*F. Peerlinck, 29).*

+

“Wie blijft, zal niet zo gauw het uur vergeten waarop Hij met Jezus is meegegaan. ‘Het was ongeveer het ‘tiende uur’ – vier uur in de namiddag. Johannes weet het nog. Misschien was hij zelf wel een van die leerlingen. Vier uur is bovendien de tijd waarop de dag rijp is geworden en naar zijn voltooiing toe gaat. Daaraan zijn vaak vele uren voorafgegaan van aarzeling en strijd” (*G. Danneels, pag. 25).

8) Groei van de groep volgelingen van Jezus (verzen 40-41):

“En de groep volgelingen van Jezus groeit aan. Andreas, een van eerste twee, getuigt bij zijn broer Simon van hun ‘zoeken en vinden’ en brengt hem bij Jezus” (*G. Danneels, p. 78).

+

“De evangelist verklaart wie de twee leerlingen zijn. De eerste leerling noemt hij niet bij naam, maar alles laat vermoeden dat hijzelf die leerling is. Zijn bescheidenheid maakt dat hij zichzelf in zijn evangelie nooit noemt bij naam. De tweede heet Andreas. Hij is de broer van Simon Petrus.

... We hebben de Messias gevonden (v. 41). De woorden klinken als een uitroep, waaruit blijkt dat ze de Messias zochten en hem gevonden hebben. Hun inspanningen werden beloond. Johannes vertaalt het Hebreeuwse ‘messias’ door het Griekse ‘christus’, wat ‘gezalvde’ betekent. De leerlingen hebben de Christus ontmoet. De aandacht van de Griekse lezers wordt opnieuw gescherpt. Jezus staat binnen de messiaanse traditie, waarvan de verwachting in vervulling gaat. Hierop brengt Andreas zijn broer Simon, zonder dat deze door Jezus werd geroepen, tot bij Jezus. Misschien ligt hierin een aanwijzing dat de apostelen, de jonge Kerk, de toegang tot Jezus vormen” (v. 42)(*F. Peerlinck, pag. 30).

9) Simon wordt als geroepen behandeld en krijgt erenaam (v. 42):

“Wanneer Simon voor Jezus staat, kijkt de Heer hem indringend aan. De evangelist laat het voorkomen alsof beiden elkaar tevoren niet kenden. Hierop noemt Jezus Simon met voornaam en familienaam, zodat zijn kennis van Simon duidelijk wordt. In de toevoeging “Zoon van Johannes” kan ook een zinspeling op Petrus’ relatie met de doopbeweging van Johannes meespreken. Vanuit welke geestelijke achtergrond de evangelist de voorkennis van Jezus naar voren brengt, is moeilijk te achterhalen...

...Nadat Jezus de naam van Simon heeft genoemd, en hiermee het verleden van Petrus ter sprake heeft gebracht – de naam staat voor het wezen van de persoon – spreekt hij over de toekomst van Simon: ‘Gij zult Kefas heten’ (v. 42). Het Arameese woord ‘Kefas’ wordt in het Griekse ‘Petros’ omgezet, wat letterlijk ‘rots’ betekent. Het beeld van de rots was de oudtestamentische lezer bekend. Jahweh was de “de rots van het heil” voor het volk. Paulus zegt dat Christus de rots is. Vanuit zijn verbondenheid met Jezus kan Petrus eveneens rots genoemd worden. Jezus zal op deze rots zijn Kerk bouwen. Ook deze profetie spreekt Jezus in afhankelijkheid van de Vader. Het is duidelijk dat Simon de naam Petrus niet hier begint te dragen. Eerst later, wanneer de leerlingen terugdenken aan Jezus’ woorden, hebben zij deze profetie van Jezus opnieuw opgenomen, en is deze tweede naam van Simon als de ‘Petrus’ (rots) zich gaan doorzetten” (*F. Peerlinck, pag. 30-31).

+

“Simon krijgt niet eens de kans om op adem te komen. Want daar is Jezus al. Die ontmoeting werpt Simon omver en keert hem om. Jezus geeft hem meteen een andere naam en nog een zending er bovenop. Van nu af aan heet hij Petrus-Rots. Zo gaat het bij elke roeping. Als Jezus roept, is dat tegelijk een nieuwe schepping en een zending. Roeping is geen nieuw gewaad dat ze zomaar boven je kleren aantrekt: roeping maakt een andere mens van je. Een nieuwe mens: Petrus is meteen de stevige steen, gemetseld in Jezus’ kerkgebouw. Hij kan niet meer weg, al zal hij dat later nog wel proberen, in Kafajas’ tuin” (*G. Danneels, pag. 25-26).

Bibliografie

1. Frans PEERLINCK, *Roeping van de eerste leerlingen – Joh 1,35-42*, in: *Exegetisch commentaar bij de Liturgische Bijbellezingen uit de Johanneïsche literatuur*, in: *Dichtbij is uw Woord*, uitgave Werkgroep Sacerdos, Vlaamse Bijbelstichting, s.d. Mechelen, pag. 28-31.
2. Paul KEVERS, *Tweede zondag door het jaar*, in: *De bijbel lezen in woord en daad – B-Jaar*, Halewijn, Antwerpen, 2008, pag. 77-79.
3. Kardinaal Godfried DANNEELS, *Johannes aan het woord*, Halewijn, Antwerpen, 2003, pag. 23-27.

*****

We nemen hier maar gedeeltelijk het gebed over van G. Danneels op p. 27:

Heer Jezus, roep ons zoals gij hebt gedaan met Andreas en Johannes om te zien en bij U te blijven.

Roep ons zoals Simon om geheel door U bekeerd en omgekeerd te worden, of om als Filippus, zonder dralen u te volgen.